

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs V. Vtrum filio conueniat inuisibiliter mitti. artic. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

mitti, & dari dicantur, quando donum gratiæ gratum facientis nobis confertur, notandum est discrimen, quod cernitur inter hæc duo: persona diuina mittitur, persona diuina datur, & venit ad nos: mitti namque solum conuenit personæ, quæ est ex alia, eò quod mitti, dictum de persona diuina, includat habitudinem originis ad mittentem, vt art. i. explicatum est. Quod fit, vt Patri, qui non est ex alio, non conueniat mitti, sed solum Filio qui est ex Patre, & Spiritui sancto, qui est ex utroque. Dari uero & venire conuenit omnibus tribus personis diuinis: eò quod venire non dicat habitudinem ad alium, à quo quis ueniat. Atque, vt aliquid dari dicatur, satis sit, per identitatem sit dantis, vt q. 38. explicauimus. Vide Christus Dominus Ioann. 14. de eo, qui seruat sermonem ipsius ait: *Pater meus diligit eum, & ad eum uenimus, & mansorem apud eum faciemus.*

Quando ergo confertur nobis donum gratiæ gratum facientis, Deus, quatenus Deus, & tres personæ diuinæ dicuntur venire ad nos, & dari nobis, vt maneat, habitentque in nobis, quatenus ratione caritatis & fidei, donique sapientiæ in nobis esse incipiunt tamquam obiectum cognitum, & dilectum in cognoscendo & diligendo. Interim tamen, dum hæc nobis insunt habitualiter, Deus personæque diuinæ dicuntur esse in nobis tamquam obiectum cognitum, & dilectum habitualiter: quando uero insunt nobis actus horum habituum, dicuntur esse in nobis tamquam obiectum actu cognitum & dilectum. Itaque non solum dantur, ac ueniunt ad nos dona, sed ratione donorum dantur, & ueniunt ad nos Deus, personæ diuinæ tamquam obiecta, quæ attingimus, & quæ, ratione donorum, sunt in nobis obiectiue, ea phrasi loquendi, qua id, quod de nouo cognoscimus, dicitur in mentem nostram venire, dicimurque attingere, & tenere illud tamquam obiectum cognitum. Quod fit, vt licet Deus in genere causa efficiens, causa sit donorum, quæ sunt in nobis, dona tamen ipsa sint cause, quasi dispositiua, per quas Deus dicitur esse, uereque est in nobis, vt hoc loco in responsione ad secundum D. Thomam affirmat. Iuxta sensum explicatum ait, Ioan. 1. sua canonica cap. 4. *Qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo.* Manet namque ipse in Deo tamquam obiectum cognitum & dilectum, vt uitam æternam ei conferat: manet etiam Deus in eo tamquam obiectum cognitum & dilectum dilectione supernaturali uitæ æternæ proportionata, per quam mutua amicitia inter ipsum & Deum intercedit.

Illud aduerte, Deum personæque diuinæ non solum dari nobis per donum gratiæ iuxta modum explicatum, sed etiam, vt sint quasi rector, tutor, & protector noster. Per gratiam quippe efficiuntur Filij & amici Dei, dignique proinde custodia & protectione diuina: quare eo ipso quod in gratia constituitur, efficiuntur de eorum numero, circa quos peculiariter est protectio & custodia diuina, curaque effundendi largius dona sua. Vnde nulla facta mutatione in Deo, sed in nobis, perinde tunc dicitur Deus dari nobis instar rectoris, tutoris, ac protectorem pupilli.

Quia uero non solum caritas, sed etiam cætera dona, quatenus dona sunt, Spiritui sancto ea ratione, vt q. 38. explicauimus appropriantur, quod Spiritus sanctus procedat ut primum donum, efficitur, ut ratione caritatis, aliorumque donorum Spiritus sanctus peculiariter dicatur venire ad nos, dari

explicatum est in hunc modum...

quod de nouo cognoscimus...

Deus & personæ diuinæ dantur ut sint quasi rector, tutor, & protector nostri.

Quare ratione caritatis diuina dicitur peculiariter Spiritui sancto uenire ad nos, atque in

A nobis, habitareque, & manere in nobis. Quia etiam donum sapientiæ, fideisque ipsa, quatenus ad intellectum pertinent, Filio appropriantur, efficitur etiam ut ratione eorum, quando cum caritate sunt coniuncta, Filius peculiari quadam ratione dicatur ad nos uenire, dari nobis, habitare ac manere nobiscum. Et quia filium inuisibiliter ad nos mitti, non est aliud quam procedere à Patre, & incipere esse in nobis prædicto modo, efficitur, ut quando nobis datur, & ad nos uenit dicatur ad nos à Patre mitti. Vnde Augustinus 4. de Trinitate cap. 20. *Tunc inuisibiliter Filius cuique mittitur, sicut à quoquam cognoscitur, atque percipitur, quantum cognoscit, & percipi potest pro capiti, uel proficiente in Deum, uel perficendo in Deo anima rationalis. Non ergo eo ipso, quod de Patre nascitur, missus dicitur Filius, sed eo quod ex tempore cuiusquam mente percipitur, sicut dictum est: Mitte illam, ut mecum sit & mecum laboret.* Hæcenus Augustinus. Denique quia etiam Spiritum sanctum ad nos inuisibiliter mitti, non est aliud, quam procedere à Patre & Filio & incipere esse in nobis prædicto modo, concluditur, ut quando nobis datur, atque ad nos uenit, mitti ad nos dicatur à Patre & Filio: Pater uero, quia à nullo alio est, quando nobis datur, atque ad nos uenit, non dicitur mitti.

C Dubium est, utrum per absolutam Dei potestatem absque aliquo dono creato, operationeque Dei ad extra mitti possit inuisibiliter persona diuina, uenireque ad creaturam rationalem iam existentem. Sunt qui affirmant id posse fieri per solum actum diuinum, quo Deus sua liberalitate acceptet talem creaturam, eique cõferre uelit beatitudinem æternam. Cõtrarium tamen existimo esse uerum. Tum quia missio personæ diuinæ effectum temporalem, atque ad extra includit, ut artic. i. ostensum est, aduentusque sine effectum temporali, & ad extra intelligi nequit. Tum etiam, quoniam cum nullus actus, nullæ uero determinatio uoluntatis diuinæ, possit esse nisi æterna, ratione æternæ acceptionis diuinæ, uoluntatisque conferendi gloriam tali tempore, diceretur Deus missus ex æternitate ad creaturam, aduenisse uero creaturæ ex æternitate, quod nullus concederet. Dicendum itaque est, illud inuolueret contradictionem: quoniam mittere, & uenire ad creaturam, intrinsecè includit operationem effectumque Dei ad extra: quare si nihil ad extra offereretur, mitteretur persona, & non mitteretur, adueniretque, & non adueniret. Quia tamen per eam determinationem cõferre Deus posset creaturæ ius ad uitam æternam in sola Dei liberalitate fundatum: iusque illud non esset aliud, quam respectus rationis, quo creaturæ ex sola Dei liberalitate beatitudo competeret, & concederem sine operatione ad extra posse Deum ex æternitate seipsum quoad ius fruendi conferre: id tamen non esset missio personæ diuinæ, neque aduentus Dei ex æternitate.

nobis habitare.

Datum.

Soluitur. Mittere inuisibiliter persona ad extra non potest.

ARTICVLVS IV.

Utrum Patri conueniat mitti.

ARTICVLVS V.

Utrum filio conueniat inuisibiliter mitti.

ARTICVLVS VI.

Utrum missio fiat ad omnes, qui sunt participes gratiæ.

I omnes articuli expositi à nobis sunt articulo 3.

ARTI